

Sleutelement: communicatie (gebaseerd op de praktijk in Nederland)

In de wereld van het onderwijs is open en duidelijke communicatie van het allergrootste belang voor de leerkracht, de ouders en het kind. School en ouders hebben elkaar nodig voor succesvol onderwijs. Bovendien is persoonlijk contact tussen leerkrachten en ouders belangrijk en draagt het bij tot de schoolcultuur. Communicatie gaat over het proces, de competenties die een leerkracht nodig heeft om op een professionele manier met kinderen en ouders te communiceren.

Het proces. Constructieve communicatie is vitaal wanneer leerkrachten, ouders en leerlingen op een coöperatieve manier willen samenwerken (Bolks, 2011). Communicatie wordt door veel factoren beïnvloed. Bijvoorbeeld door de relatie tussen de deelnemers, de stemming van de deelnemers, de persoon die spreekt of het moment van de dag. Het houdt directe interactie tussen mensen in, waar er snelle feedback mogelijk is. De zender zendt een bericht uit, de ontvanger zendt een bericht terug, de zender wordt ontvanger en antwoordt dan, enzoverder. Om het proces zo goed mogelijk te kunnen begeleiden, moet de leerkracht zich bewust zijn van de verschillende methodes die ze kan gebruiken. Jutten (2015) beschrijft acht basisvaardigheden voor communicatie die leraren kunnen gebruiken. In de handleiding worden er verschillende methodes uitgelegd.

De vaardigheden van een leerkracht. Een lagere schoolleerkracht moet heel wat dingen kennen, kunnen en doen. Deze aanleg, kennis en vaardigheden liggen in het veld van de competenties. Ze moet over bepaalde kwaliteiten op interpersoonlijk, pedagogisch, professioneel en organisatorisch vlak beschikken. Ze moet bijvoorbeeld in staat zijn om positieve relaties met de kinderen van haar klas op te bouwen en op een doeltreffende manier met hen te communiceren, hen een veilige leeromgeving te bieden en goede intrinsieke activiteiten of lessen te organiseren om ervoor te zorgen dat ze zich volledig kunnen ontwikkelen. Ze moet op coöperatieve wijze met collega's en de schoolomgeving kunnen samenwerken. Deze competentie omvat ook de communicatie met ouders, een belangrijke vaardigheid voor leerkrachten die ze continu moeten blijven ontwikkelen.

Communicatie met kinderen. Communicatie met kinderen zou een integraal deel moeten uitmaken van de spreekkansen van een leerkracht, met conversaties op groepsniveau en op individueel niveau. De beste manier om met jonge kinderen te praten is deelnemen aan een activiteit waar het kind mee bezig is of zelf een nieuwe activiteit opstarten. Zo kan de leerkracht meer te weten komen over de gedachten en ideeën van het kind. Het vereist verbale vaardigheden van de leerkracht: actief luisteren, zich naar hun taalniveau verplaatsen, samenvatten, in vraag stellen en rekening houden met de behoeften van het kind.

Communicatie met ouders. In de context van gepast onderwijs, is de betrokkenheid van ouders essentieel. Een van de doelen van dit beleid is de positie van ouders bij het vormgeven van het onderwijs en de zorgregelingen voor hun kind te versterken. Kinderen leren beter en voelen zich gelukkiger op school wanneer hun ouders zich bij de school betrokken voelen. Persoonlijk contact tussen leerkracht en ouders is cruciaal. De leerkracht moet de ouders als partner zien. Ze hebben de ontwikkeling van het kind bevorderen als gemeenschappelijk belang. Het is nochtans de verantwoordelijkheid van de leerkracht vaardigheden en technieken te gebruiken en te ontwikkelen om de meest effectieve communicatie voor iedereen te waarborgen.